

Årsberetning og regnskap 2018

Geno SA morselskap
Geno konsern

geno

Avler for bedre **liv**

Årsberetning og regnskap for Geno 2018

Beretningsåret har også i år vært preget av meget stor aktivitet og gjennomføring av flere større prosjekter, og arbeid med ny strategi for Geno.

Ny strategi med fokus på «Grønn Horisont» og økt internasjonal vekst

Geno gjennomførte i 2018 en ny strategi-prosess. I strategien ligger det inne en høy ambisjon om større investeringer i avlsarbeidet. Dette skal muliggjøres gjennom å effektivisere drift, bli mer kundeorienterte og fortsette den internasjonale veksten. Strategien tar også inn FN sine bærekraftsmål. Landbruket og matproduksjon er viktig for at de fleste av målene skal kunne nås, og Geno har valgt ut tre av målene, der vi mener det er realistisk at Geno kan levere viktige bidra for at de skal nås. Dette gjelder bærekraftsmålene: Ingen sult, god helse og ansvarlig forbruk og produksjon.

I den nye strategien legger vi stor vekt på å utvikle Geno i en retning der medlemmene og kundene settes i fokus. Å bruke nye verktøy for å gi kundene en best mulig brukeropplevelse, vil stå sentralt i Geno sitt arbeid de neste årene. Dette inkluderer at nye tiltak og prosjekter skal vurderes ut fra deres bidrag til økt medlemsnytte eller bedre kundeopplevelser.

Vi har satt ambisiøse målsettinger om å øke investeringene på FoU-siden. Strategien går ut på å frigjøre ressurser til FoU gjennom mer effektivisert drift og arbeidsprosesser, samt gjennom økt internasjonalt salg. En effektivisering mener vi er mulig gjennom investering i våre IT-systemer og at vi skal se på hvilke tiltak som kan gjøre driften av Genos sine produksjonsanlegg mer effektive. Først vil vi vurdere effektivitet innenfor dagens anlegg, og det neste nivået er å vurdere å flytte den aktiviteten som i dag foregår framme på gården på Store Ree bort til anlegget med seminstasjon. Det siste vil helt klart være mest effektivt, men vil også kreve den største investeringen. Derfor er det tenkt at dette skal tas i to etapper.

Husdyrproduksjon, og spesielt kjøttproduksjon, har i det siste fått mye negativ omtale og er blitt trukket fram som en vesentlig bidragsyter til klimaendringene. Selv om vi mener at mye av denne kritikken baserer seg på feil grunnlag og manglende forståelse for biologiske kretsløp, mener styret det er riktig at vi arbeider for at avlen kan bli ett av mange viktige tiltak for at klimaavtrykket fra husdyrproduksjon- og landbruk skal reduseres.

Storfe i Norge

- 1949: 1.224.133¹
 - 2018: 874.522 (-28 %) ²
- ¹Kilde: SSB, Jordbruksstillingen i Norge 20. juni 1949, tabell 53, ²<https://www.ssb.no/jordhusog>

Antall biler

- 1950: 118.500 biler, lastebiler og busser ¹
 - 2010: 2.856.000, dvs 24 ganger så mange²
- ¹Kilde: TØI-Rapport 1165/2011/Vegdirektoratet/TØI
²www.ssb.no/transport-og-reiseliv/statistikker/bilreg/aa

Antall flyreiser i verden

- 1950: 17.4 mill passasjerer (Kilde; IATA)
 - 1970: 310 millioner passasjerer*
 - 2017: 3.9 mrd passasjerer *
 - 2034: 7.2 mrd, IATA sin prognose
- *Kilde: <https://data.worldbank.org/indicator/IS.AIR.PSGR>

Fra Geno sin side opplever vi at mange har registrert mulighetene som ligger i avl for redusert metanutslipp og at det også er en ny erkjennelse av at kombinert melk- og storfekjøttproduksjon er en meget bærekraftig- og klimavennlig produksjon.

At melk- og storfekjøttproduksjonen i hovedsak baseres på norske ressurser, ble i 2018 veldig tydelig i deler av landet. En tørke, som medførte en kritisk førmangel, var næringa ikke forberedt på. Dette medførte økt slakting. Vårt inntrykk er at det spesielt ble slaktet en del ammekyr i besetninger som både har melk- og ammekyr. Vi mener også dette er noe av forklaringen på en større reduksjon i antall inseminasjoner enn Geno hadde budsjettert, og at det også delvis er en forklaring på at veksten som var forventet på semin med kjøttfæd uteble.

Å redusere inntaket av kjøtt og meieriprodukter framstilles av noen som en quick fix som skal løse utfordringene knyttet til klima, dyrevelferd og kosthold.

Drøvtyggeren har unike egenskaper som gjør det mulig å foredle gras til høyverdig menneskemat. Drøvtyggerne står kun for fire prosent av de norske utslipp, at disse utslippene inngår i et naturlig biologisk kretsløp og at matproduksjon ikke kan defineres på samme måte som forbruk av fossilt brensel. Å framstille det som om kjøtt og melk ikke inngår som naturlig i et sunt kosthold, er også på mange måter å se bort fra evolusjonshistorien.

Antall storfe redusert med 28 prosent

Antall storfe i Norge er fra 1950 til 2018 redusert med 28 prosent, tilsvarende 349 611 storfe. Produksjonen av melk er på om lag samme nivå i dag som i 1950, mens produksjonen av storfekjøtt har økt med ca. 20 000 tonn. Det som har muliggjort denne utviklingen er en historie om kontinuerlig forbedringsarbeid. Det dreier seg om forbedringer når det gjelder husdyrsjukdommer og veterinærfaget, fôr og fôring, mekanisering, teknologi, avl, driftsledelse og ikke minst kompetanse. Mens enkelte framstiller utviklingen av det moderne landbruket, som om utviklinga har gått i feil retning, så mener vi dette er en suksesshistorie i forhold til de utfordringer som landbruket skal løse. Nå betyr ikke det at alt har vært perfekt, men hovedretningen har vært riktig. For oss er det vanskelig å se at det å legge vitenskapelige fakta til grunn og ha fokus på kontinuerlig forbedringer, skal gå av moten.

Seleksjon for kyr med lavt metanutslipp

Over jordbruksavtalen har Geno fått innvilget et prosjekt for å finne ut om det er mulig å drive seleksjon for kyr som slipper ut lite metan og samtidig er gode på de andre egenskapene. I dette ligger det ikke en aksept fra Genos side for at kuer er klimaverstinger, men vi mener det signaliserer en vilje fra næringa til å kunne gi et viktig bidrag til reduserte utslipp. Forutsetningen for at dette skal kunne implementeres i avlen, er at kyr som slipper ut mindre metan også bidrar til positiv økonomisk gevinst for produsentene. Vi mener det kan ligge et potensial for at dette i neste omgang legger grunnlag for å differensiere norske produkter i markedet.

2018 er preget av å være et oppstartsår for REDX™ og embryoproduksjon

2018 ble til en viss grad preget av å være et oppstartsår både for produksjon av kjønnsseparert sæd i egen regi, REDX™, og for igangkjøring av produksjon av embryo. I sum gir dette den enkelte produsent flere valgmuligheter i forhold til å forbedre sin produksjon.

En målrettet bruk av REDX™ vil bidra til å sikre rekruttering etter de beste hunndyrene, og embryo gir en mulighet til å få rask tilgang til den aller beste genetikken. Når embryo legges inn på hunndyr med lav avlsverdi, så kan selv disse bli leverandør av kalver som hever avlsnivået i besetningen. I tillegg gir dette økt sjanse for å kunne levere oksekalver, som er aktuelle videre inn i avlsarbeidet på NRF. Samt at dette er et effektivt tiltak for å sikre rask fremgang på besetningsnivå, vil rekruttering av de beste oksekalvene etter embryokvigene inn i avlsarbeidet, kunne øke den avlsmessige framgangen i NRF-avlen med ca 20 %.

Ny versjon av Geno Avlsplan

Avlsplanen har vært et velkjent hjelpemiddel i mange år, og den gir nå mulighet til å vise den avlsmessige utviklingen i den enkelte besetning. I tillegg gir dette viktig, og forhåpentligvis inspirerende, beslutningsstøtte for å finne rett okse til den enkelte kvige og ku.

Avlen på NRF

GS-testing av dyr økte betydelig i 2018. Avtale om genotyping av 30.000 dyr per år, for å oppnå så lave priser som mulig, var inngått. Det ble genotypet 16.100 produsentinitierte hunndyr. Avl på besetningsnivå har nå fått en helt ny dimensjon og dette vil skape økt avlsframgang i mange år framover. Videre økte ambisjonene for genotyping av oksekalver fra 3.000 til 8.000. Seleksjonsintensiteten på okser har dermed økt dramatisk. For å finne landets beste kviger for embryoproduksjon valgte Geno ut 6000 kvigekalver som ble genotypet. I tillegg benyttet vi muligheten til å selektene blant de kvigekalvene som produsentene selv genotypet. Den store økningen i genotyping skapte utfordringer hos analyselaboratoriet, og vi hadde på våren og sommeren lengre ventetid på resultater enn ønskelig. Vi har i løpet av året byttet til analyselaboratoriet hos EUROFINS og vi er svært fornøyd med kvalitet og leveringstempo.

Fra vi iverksatte full overgang til GS i februar 2016, observerte vi en økende utfordring med at indeksene ble overvurdert på unge genotypede dyr. I juni presenterte vi nye forbedrede indekser der vi hadde fått bukt med bias-problematikken som har blitt jobbet med siste året. Indeksene ble også nedskalert mye. Endringene ble godt mottatt i markedet og har styrket tilliten til indeksene.

Antall eliteokser er helt avgjørende for kontroll med innavlsøkningen i årene som kommer. Vi har et mål om å komme opp i 50 eliteokser per år, og ved å utvide antall eliteoksepuljer fra 3 til 4 klarte vi å øke antall eliteokser fra 31 i 2017 til 46 i 2018. I tillegg blei det tilbudt 7 nye Viking Rød importokser.

Avlsframgangen fra 2017 til 2018 målt som økningen i gjennomsnittlig indekssnivå på alle kvigekalver født det aktuelle året var på 2,4 indekspoeng. Størst var forbedringen på mastitt, jureksteriør og melk.

Bærekraft i avlsarbeidet

2016:

Innavlsøkning/år = 0,04 %

Innavlsøkning/generasjon = 0,21 %

Effektiv populasjonsstørrelse (Ne) = 236

2017:

Innavlsøkning/år = 0,04 %

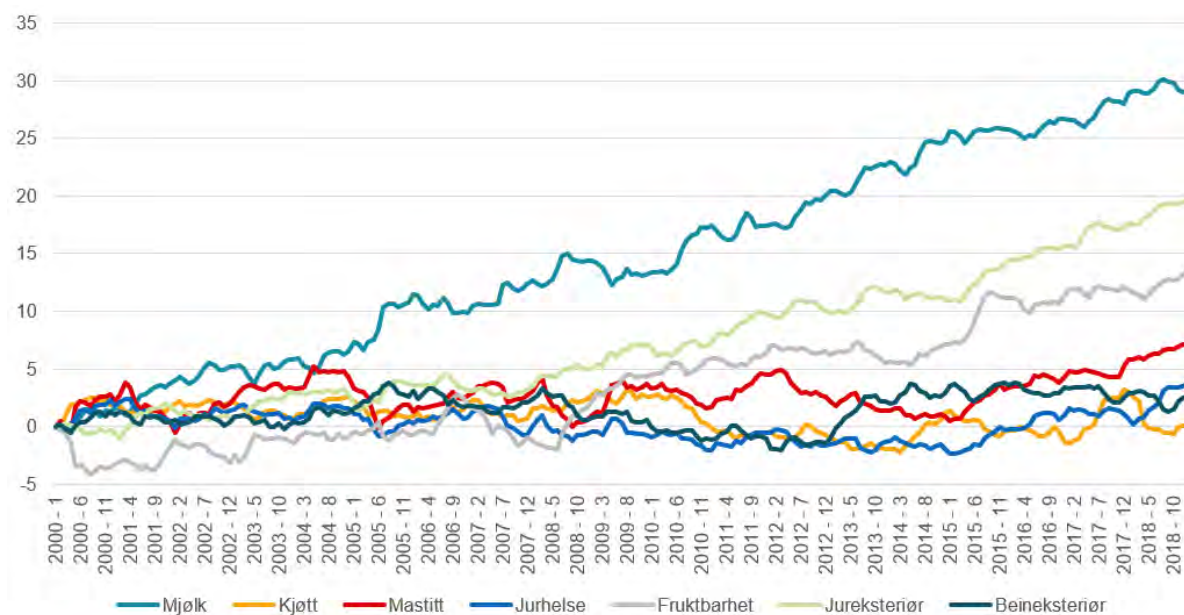
Innavlsøkning/generasjon = 0,21 %

Effektiv populasjonsstørrelse (Ne) = 239

Avlsmålet for NRF

Egenskap	%-vekt
Mjølkk	28.2 %
Kjøtt	8.1 %
Fruktbarhet	12.9 %
Jurhelse	14.9 %
Jureksteriør	19.7 %
Bein	2.0 %
Klauvhelse	3.8 %
Andre sjukdommer	0.4 %
Lekkasje	0.2 %
Utmjølkingshastighet	1.8 %
Lynne	0.4 %
Kalvingsvansker far til kalv	0.9 %
Kalvingsvansker far til ku	0.7 %
Dødfødsler far til kalv	0.3 %
Dødfødsler far til ku	0.3 %
Kryssvinkel	1.5 %
Kollethet	3.8 %

Genetiske trender

Kundeorientering

I 2019 vil vi fra Geno sin side arbeide med å forbedre distribusjon, optimalisere drift og produksjon og samtidig arbeide med å legge til rette for at medlemmene skal oppleve bedre kundeopplevelser. Gjennom kundeundersøkelser har vi kartlagt noen områder som gjør at vi bedre kan tilpasse tilbud til de ulike grupperingene. Dette vil Geno prioritere å arbeide videre med for å kundeorientere hele organisasjonen.

Økt internasjonalt salg

En barriere er brutt med over en halv million solgte doser. Med dette er salget av NRF internasjonalt nå betraktelig større enn salget av NRF i Norge. Dette utfordrer dagens logistikk, produksjon og systemer. Geno sine team i alle ledd, spesielt i produksjon og globalt salg, har måtte gjøre en kjempeinnsats og en ser at vi nå har behov for også å styrke disse ressursene for å nå de langsiktige og ambisiøse målene vi har satt oss.

En milepæl i veksten er at vi i tillegg til volumvekst har greid å realisere større marginer og høyere priser. I et marked der prisen på genetikk fortsatt er i fritt fall er dette ekstraordinært. Vi har sammen med våre partnere og distributører greid å løfte prisene og forståelsen for verdiskaping gjennom bruk av NRF i et krysnings-program sammen med annen genetikk.

Samarbeidet med ABS er viktig og gir fortsatt god vekst, og målene som ble satt i avtalen oppnås. Geno Global er selvsagt utålmodig og jobber hardt for å få en enda større vekst i samarbeidet og bruker mye ressurser sammen med ABS. En økt tilstedeværelse på alle nivå i nøkkelmarkedene er fortsatt viktig og et element vi vil ta med oss i en fornyelse av avtalen med ABS.

Veksten i bruk av kjønnsseparert sæd har også vært merkbar i 2018, så merkbar at vi ikke har kunnet gjennomført noen lansering av REDX™ i de internasjonale markedene. Behovet for å ha et lite lager av de rette oksene ved lansering er viktig. Gjennom 2018 har produksjonen jobbet på spreng, men det har kontinuerlig vært utsolgt internasjonalt. Nå bygges nødvendig kapasitet for full lansering. Vi har også fått hjelp av ABS i UK som har tatt imot okser for kortsiktig å kunne økt kapasitet i samarbeid med vår egen produksjon. Dette gir også Geno en sikkerhet i forbindelse med BREXIT.

Tyrkia, Ukraina og Kina

Veksten i ABS-markedene er ikke nok alene for å gi den vekst og sikkerhet for langsiktig salg som Geno ønsker å oppnå i sin internasjonale virksomhet. Historisk har Geno vært tilstede med sporadisk salg i over 30 markeder. I 2017 og 2018 har fokus vært satt på et mindre antall markeder med stort potensiale. Dette har lyktes og gir grunnlag for videre vekst når salgsorganisasjon styrkes og investeringene Geno gjør i støttesystemer og sømløse dataløsninger er på plass.

Et viktig marked som må nevnes er Tyrkia, som kan bli det største enkeltmarked i volum sammen med Kina og Ukraina. Tyrkia har omfavnet NRF som en sterk kombinasjonsku med utrolig popularitet. Markedet har vokst eksponentielt, men krever ressurser for å følge opp de til enhver tid varierende importbetingelser. Sterk innsats og samarbeide mellom salg og eksportavdeling har sikret at salget har vokst og at vi har kunnet følge opp den veksten vi har hatt. Utfordringer er det allikevel i Tyrkia, og en må jobbe med valutautfordringer og politisk ustabilitet.

Dette er også situasjonen i nyåpnede markeder som Ukraina, men interessen og potensialet er stort. Vi ser allerede i dag mange doser solgt og fornøyde kunder i landet. Tett samarbeid med norske myndigheter har stor verdi i åpningen og tilgangen til disse nye markedene.

I Kina ser en fortsatt en god utvikling, men også her vil et tettere engasjement fra Geno bety økt behov for ressurser.

Eierorganisasjon

Årsmøtet i Geno SA ble avholdt på Scandic Hotel Hamar 19. og 20. mars 2018. Etter områdevise Geno-utvalgsmøter startet årsmøtet etter lunsj, og ble gjennomført i henhold til vedtektene. Det var et godt møte med interesserte og engasjerte medlemmer. Aktiv debatt med gode innspill. I år hadde vi et eksternt foredrag om dyrevelferd og hvordan dette kan brukes som et konkurransefortrinn. Ola Nafstad fra Animalia pratet til oss om temaet. Et interessant foredrag som også skapte god debatt i årsmøtet.

Det ble satt av god tid til å informere om aktuelle Geno-saker, med litt informasjon fra aktuelle prosjekter og avlsavdelingen. En annen debatt som ble aktuell i årsmøtet var valget av årsmøteutsendinger. Geno-utvalget i Sørvest leverte et forslag til endring i vedtekter til styret ved årsskiftet. Styret behandlet saken, og nedsatte en vedtektskomité som skulle starte sitt arbeid etter årsmøtet. Det ble orientert om saken i årsmøtet. Vedtektskomiteens mandat var å se på valg av årsmøteutsendinger, styret og styresammensetning, instruks for Geno-utvalg, Høstmøter og eventuelt andre vedtekter som må justeres. Deres forslag ble lagt fram for styret desember 2018, og endelig vedtak skjer i årsmøtet 2019.

I år var alle styremedlemmer på valg, og det ble et spennende valg på styremedlem fra Sørvest. Valgkomiteen hadde innstilt Nils Neteland fra Norheimsund. I møtet kom det benkeforslag fra Geno-utvalget Sørvest på sittende styremedlem, Ole Magnar Undheim. Ole Magnar Undheim fikk flest stemmer i avstemmingen med 22 stemmer, Neteland fikk 15 stemmer, og en stemme var blank.

Under årsmøtemiddagen på Store Ree ble *Geno sin avlsstatuett for 2017* tildelt Margunn Nummedal og Harald Børstad, Bybrua, for oksen 11876 Alm. *Eksportprisen* ble for 2017 tildelt Barbro Braastad og Bjørn Sønstevoldhaugen fra Fåvang, for oksen 11078 Gopollen. *Nortura sin pris for beste NRF-kjøttokse* gikk til 11853 Skogseth. Oppdretterne er Ingvild K. Skogseth og Olav Magnus Hammer fra Kysnesstrand. Prisen ble overrakt av Hans Amund Braastad fra Nortura. Alle prismottakerne var tilstede under middagen og mottok prisene.

Styret i Geno SA hadde 11 møter i 2018, herav 2 telefonmøter.

Styret blir fortløpende orientert om den økonomiske utviklingen i Geno SA og Geno konsern gjennom månedlige økonomirapporter, samt jevnlig driftsrapporter som beskriver ulike sider ved driften.

Styret hadde 105 saker til behandling i beretningsåret. En av hovedsakene var vedtak om ny strategiplan for Geno SA for perioden 2018-2021. Planen fikk navnet «Green Horizon» eller «Grønn horisont», og ble vedtatt i juni 2018. En tilbakevendende sak i styret har vært reforhandling av samarbeidsavtalen med TYR. Da reforhandlingen ikke kom i mål, ble hele samarbeidsavtalen sagt opp i april 2018, med tanke om å starte nye forhandlinger med blanke ark. Ved utløpet av beretningsåret var avtalen fortsatt ikke i havn.

Etter innspill fra Geno-utvalget i Sørvest oppnevnte styret en vedtektskomité som skal legge fram forslag til nye vedtekter for årsmøtet 2019. Mandatet var å gå gjennom eksisterende vedtekter og

komme med konkrete endringsforslag, som også legger til rette for at yngre medlemmer føler seg hjemme i organisasjonen.

Kjønnsseparert sæd av NRF (REDX) fikk større etterspørsel enn forventet i 2018, spesielt fra internasjonale markeder, og til tross for at det ble produsert så mange doser som det var mulig med den bemanningen som var, klarte vi ikke å dekke opp etterspørsel. Som et hastetiltak vedtok styret å sende 8 NRF-okser til ABS i Storbritannia for å produsere REDX der. I tillegg vedtok styret i november 2018 å gi administrasjonen fullmakt til å forhandle med IntelliGen om å investere i ytterligere to bord for kjønnsseparert sæd.

I forbindelse med behandling av budsjett for 2019, vedtok styret å øke prisen på innkjøp av kalver til Geno fra 1. januar 2019, slik at både seminokser og kvigekalver til embryoproduksjon får samme pris; kr 15.000. Etterbetaling på kr 1 per solgte dose bortfaller fra samme dato.

Nye tillitsvalgte

I 2018 var det fire nye årsmøteutsendinger. På grunn av utfordringer med å få samlet alle i etterkant av årsmøtet, ble opplæringen holdt på Hamar 10. oktober 2018. En fin dag med gjennomgang av eierorganisasjonen og faglig informasjon.

Høstmøtene 2018 ble gjennomført med 7 møter fordelt på 4 områder; to i øst, to i sørvest, to i midt og ett i nord. Etter god respons fra fjoråret, holdt vi på «lunsj til lunsj»-møte i nord. Fremmøteprosenten totalt for alle møtene ble på 82% av Geno-kontakter og årsmøteutsendinger, en liten nedgang fra fjoråret. Hovedtemaer for møtene var ny strategi for Geno, avlstoget med sine tilhørende elementer; GS-hunndyr, REDX og embryo. Ellers en oppdatering fra organisasjonen generelt, innenlands og utenlands. Valgkomiteen hadde som vanlig en bolk angående valg kommende år, og vedtektskomiteen som ble nedsatt på årsmøtet fikk tid til en god gjennomgang og gruppearbeid på konkrete ting komiteen ønsket svar på. Gode møter og engasjerte tillitsvalgte.

Produsentlagene i Tine er også Geno sine lokallag da vi har felles medlemsorganisasjon. Geno-kontaktene har ansvar for å følge opp Geno sine aktiviteter og saker i lokallaget og gi tilbakemeldinger til Geno. Geno-kontakter følges opp via månedlige nyhetsbrev samt høstmøter og telefonmøter i forkant av årssamlingene. I tillegg har også årsmøteutsendingene en fadderordning for Geno-kontaktene, som en ekstra støtte. Fra og med 2017 ble valg av årsmøteutsendinger i Geno gjennomført på produsentlagenes årssamlinger etter innstilling fra sentral valgkomite i Geno.

Geno-utvalgene avholder møter 3-4 ganger i året. Her diskuteres saker som er aktuelle i organisasjonen, og andre saker som er aktuelle for eget eierområde. Oppfølging av Geno-kontakter er en viktig oppgave, spesielt inn mot høstmøter og årssamlinger. De brukes også som en høringsinstans for aktuelle saker, og i år ble det spesielt etterspurt innspill til jordbruksforhandlingene.

Geno-utvalgene i Midt og Sørvest avholdt også i år Storfetreff i januar; Midt holdt sitt på Bårdshaug Herregård, Orkdal og Sørvest holdt sitt treff på Ullensvang Hotel.

Lederne i Geno-utvalgene har vært en del av vedtektskomiteen gjennom året, og sørget for godt arbeid i komiteen.

Driften i Geno SA 2018

Sædsalget i Norge var på 449 000 doser og av dette er 390 000 doser NRF. Omsetningen i Geno for 2018 var 376 millioner. I Norge ble det solgt 59.000 doser med SpermVital-teknologi, det var 13.000 færre doser enn forrige år og utgjorde 15 % av salget. Salget av kjøttfesæd var på nær samme nivå som forrige år 35 000 doser. Salget av 9000 kjønnsseparerte doser var på nær samme nivå som i 2017, det er en økning på REDX™ (kjønnsseparert NRF) fra 2800 doser til 3800 doser.

Per 31.12.2018 var det 229 medarbeidere i Geno konsern, tilsvarende 158,8 årsverk.

Konsernutvalget, som består av de hovedtillitsvalgte, en representant fra datterselskapene, samt representanter fra administrasjonen, har hatt 4 møter i beretningsåret. Arbeidsmiljøutvalget har hatt tre møter i beretningsåret.

Det har ikke vært rapportert skader eller ulykker i 2018. Sykefraværet siste år var 5,1 prosent for Geno SA, langtidsfravær over åtte uker utgjorde 3,9 prosent. For Geno konsern (Geno SA og SpermVital AS) var sykefraværet i 2018 på 7,9 prosent med et langtidsfravær over åtte uker på 4,9 prosent.

Likestilling

Blant de medlemsvalgte årsmøteutsendingene (inkl. møteleder og varamøteleder) til Geno er det 21 kvinner og 27 menn. De ansatte har to kvinner og tre menn som årsmøteutsendinger. I årsmøtet er det dermed 44 prosent kvinner. Dette er en bedring siden 2017, da det var 37 prosent kvinner.

I styret er det tre kvinner og to menn av de medlemsvalgte og en kvinne og en mann av de to ansattvalgte, totalt 57 prosent kvinner og 43 prosent menn.

Geno sin ledergruppe besto i 2018 av en kvinne og sju menn.

Av alle ansatte i Geno SA er det 32 prosent kvinner og 68 prosent menn. Det er særlig i seminteknikergruppa vi finner prosentvis flere menn enn kvinner (75,7 prosent menn).

Diskriminering

Diskrimineringslovens formål er å fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter og hindre diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn. Konsernet arbeider for å fremme lovens formål innenfor vår virksomhet. Aktivitetene omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering.

Konsernet har som mål å være en arbeidsplass hvor det ikke forekommer diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. Konsernet arbeider aktivt og målrettet for å utforme og tilrettelegge de fysiske forholdene slik at virksomhetens ulike funksjoner kan benyttes av flest mulig.

Etiske retningslinjer

Konsernet har etiske retningslinjer som skal sikre at Geno sin aktivitet gjennomføres innenfor rammen av offentlig lovverk og etiske regler i næringslivet. Med etikk forstår vi de normer og regler som må etterleves for at fellesskapsverdier skal kunne realiseres. Samvirkeprinsippene legger til grunn at i tillegg til å fokusere på medlemmenes behov, arbeider samvirkeforetakene for en bærekraftig utvikling av samfunnet.

Som en samvirkebedrift som blant annet forvalter offentlige midler, er Geno-konsernets virksomhet spesielt avhengig av tillit fra ansatte, kunder, leverandører, myndigheter og samfunnet for øvrig. Tillit er ikke noe en kan beslutte å ville ha eller kreve, men noe en gjør seg fortjent til – hele tiden. Derfor må vi i vår virksomhet opptre med aktsomhet og redelighet.

Følgende forhold er omtalt i Geno-konsernets etiske retningslinjer:

1. Verdier og kultur
2. Konkurransen og korrupsjon
3. Gaver, lån og representasjon
4. Bestikkelser og påvirkningshandel
5. Habilitet – diskriminering, dyrevelferd og eiendommer/driftsmidler

Miljørapportering

Utslipp fra produksjonsanleggene, inkludert stoffer som kan innebære miljøskader, er innenfor de kravene myndighetene stiller. Konsernets virksomhet er ikke regulert av konsesjoner eller pålegg.

Kvalitetssikring

Geno benytter et kvalitetssikringssystem for å sikre sine prosesser. Vi er sertifisert etter NS-EN ISO 9001:2015, og fikk fornyet sertifikat i 2016. Organisasjonen ble revidert på nytt høsten 2018, og etter lukking av avvik blir sertifikatet fornyet våren 2019.

Salg

Gjennomsnittlig sædpris i 2018 ble kr 245,- per dose. Dette inkluderer også prisen for SpermVital-sæd og kjønnsseparert sæd.

Antall solgte sæddoser i Norge i 2018 var 449.000 mot 460 000 i 2017.

Fra Norge ble det solgt til det internasjonale markedet 516.000 doser NRF mot 449.000 doser i 2017.

Totalt antall solgte doser i Geno Global med datterselskaper ble 554.000.

Totalt antall solgte sæddoser i 2018 ble 1.003.000 en økning på nær 50.000 doser.

Tilskudd

I 2018 fikk Geno kr 9,3 millioner i støtte til faglige tiltak gjennom midler fra Omsetningsrådet. Av dette er 30 prosent trukket inn per kg kjøtt og 70 prosent per liter melk. Disse midlene benyttes målrettet for å styrke avlsarbeidet.

Over jordbruksavtalen ble det i 2018 bevilget kr 21,4 millioner til utjevning av kostnadene med inseminering for å kunne holde en lik pris på inseminering i hele landet. Utjevningsbehovet er størst i Møre og Romsdal og Nordland.

Datterselskaper og investeringer

Geno Global konsern har et årsunderskudd på kr 3,1 millioner. Geno Global as har til sammen kjøpt varer og tjenester fra Geno for til ca kr 14 millioner som er en økning på 3 millioner. Årsunderskuddet i Geno Global er påvirket av nedskrivning og avskrivning av Xsires kr 5,1 millioner som følge av markedsendringer i Holland med fosfatkvoter og færre kuer.

Xsires i Holland eies 90% av Geno, og 10% eies av Xsires' gründere Hans Kerkhof og Henk Schoonvelde. Xsires har et årsoverskudd på kr 0,1 millioner i 2018.

Geno eier nå direkte og indirekte 56 prosent av Cryogenetics as. Geno sin andel av årsunderskudd etter skatt fra Cryogenetics konsern utgjør kr 1,2 millioner.

SpermVital as har et årsunderskudd etter skatt på kr 0,9 millioner.

Regnskapet

Konsernresultatet for Geno SA konsern viser et resultat på 0,8 millioner etter skatt. Resultatet for Geno SA viser et overskudd på 6 millioner. Internasjonalt salg har økt med 20% eller kr 5 million, dette er i hovedsak salg til Kina. Geno sitt regnskap er gjort opp under forutsetning av fortsatt drift.

Årets overskudd foreslås tillagt egenkapitalen. Styret bekrefter at årsberetning og regnskap gir en rettvise oversikt over Geno SA og konsernets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Selskapets og konsernets egenkapital er for Geno SA morselskap 45 % og for Geno SA konsern 34 %.

Framtidig utvikling

I strategiplanen legges det opp til betydelig økt salg internasjonalt, sammen med tilpasninger til utvikling i det norske markedet.

SpermVital-teknologien forventes fortsatt å gi økte inntekter i flere markeder framover og har økt internasjonalt salg.

Etterspørselen etter kjønnsseparert sæd øker og Geno har med investeringer i kjønnssepareringsteknologien Intelligen lagt til rette for å være leveransedyktige både nasjonalt og internasjonalt.

Finansiell risiko

Overordnet om målsetting og strategi

Selskapet er eksponert for finansiell risiko i mindre grad, men Geno Global og Cryogenetics er utsatt for valutarisiko. Målsettingen er å avdempe den finansielle risikoen i størst mulig grad. For å motvirke svingninger i valuta har Geno SA et valutalån på 1 million euro. Distribusjonsavtalen med ABS medfører mindre finansiell risiko gjennom færre investeringer i datterselskaper. Geno har inngått avtale med Heimdalgruppen om salg av Hallsteingård, dette forventes å starte i 2019/2020 avhengig av bl.a. boligmarkedets utvikling. Salget vil styrke Geno sin finansielle stilling. Avsetningen til tap på fordringer er økt med kr 0,5 millioner og er på kr 1,5 million per 31.12.18.

Markedsrisiko

Selskapet er eksponert for endringer i rentenivået, da selskapets gjeld har flytende rente. Videre kan endringer i rentenivået påvirke investeringsmulighetene i framtidige perioder. Det er også stor usikkerhet forbundet med klimafokus i samfunnet, forbrukertrender og melk og rødt kjøtt sin status.

Kredittrisiko

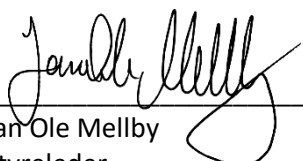
Risikoen for tap på fordringer er vurdert som lav for det nasjonale markedet, men er større for internasjonale markeder. Direkte fakturering av norske kunder utgjør en risiko for større tap på kundefordringer.

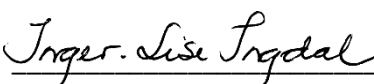
Det er ikke inngått avtaler om motregning eller andre finansielle instrumenter som reduserer kredittrisikoen for Geno.

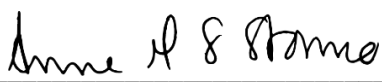
Likviditetsrisiko

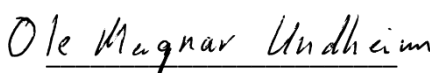
Geno SA vurderer likviditeten i selskapet som god. Det er en langsiktig kassekreditt i Sparebanken 1 Hedmark med ramme 50 millioner samt langsiktig lån på kr 56 millioner

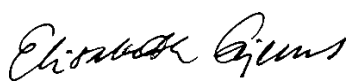
Hamar, 14. februar 2019

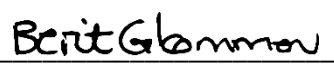

Jan Ole Mellby
Styreleder

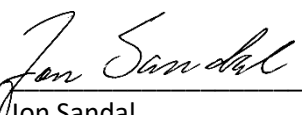

Inger-Lise Ingdal
Nestleder

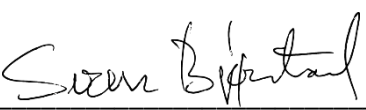

Anne Margrethe Solheim Stormo
Styremedlem

Ole Magnar Undheim
Styremedlem

Elisabeth Gjems
Styremedlem

Berit Gløkken
Styremedlem

Jon Sandal
Styremedlem

Sverre Bjørnstad
Administrerende direktør

Oversikt over sentrale tillitsvalgte 2018

Tillitsvalgte merket med * er på valg i 2019. Vararepresentanter er på valg hvert år hvis ikke annet er anmerket.

Årsmøtet

Årsmøtet har 46 utsendinger med stemmerett:

- 32 utsendinger valgt blant Tines medlemmer
- 1 utsending fra TYR
- 1 utsending fra Q-meieriene
- 5 utsendinger valgt av og blant de ansatte i Geno
- 7 styremedlemmer (5 eiervalgte og 2 ansattvalgte)

Møteleder og varamøteleder har ikke stemmerett i årsmøtet.

Årsmøtets møteleder:

* Nina Engelbrektson, 6823 Sandane

Årsmøtets varamøteleder:

* Jens Thori Kogstad, 2022 Gjerdrum

Eiervalgte årsmøteutsendinger

Område Nord:

Paul Magnor Bang, 8184 Ågskardet

Ingebjørg Grindhaug, 8980 Vega

* Daniel Høiseth, 9064 Svensby

Stine Marie Jelti, 9845 Tana

* Per Ivar Skaanevik, 9443 Myklebostad

Vararepresentanter:

1. Lena Reinfjord, 8920 Sømna

2. Bjørn Inge Mo, 9144 Samuelsberg

3. Johnny Reinholdsen, 9056 Mortenhals

Område Midt:

John Bakken, 7608 Levanger

Iver Fossum, 7288 Soknedal

* Jomar Gomo, 7100 Rissa

* Ingveig Jerpstad, 7750 Namdalseid

* Anders Røflo, 7670 Inderøy

* Ragnhild K. Stene, 7393 Rennebu

* Jonny Stokke, 6530 Averøy

Ingunn Torvik, 6639 Torvikbukt

Anne Stine Foldal Aam, 6150 Ørsta

Vararepresentanter:

1. Nina Vangen Ranøien, 7320 Fannrem

2. Kay Arne Sandvik, 7819 Fosslandsosen

3. Ola Kvendset, 6645 Todalen

4. Ragnhild Kjesbu, 7670 Inderøy

Område Sørvest:

Kjell Einar Eide, 5582 Ølensvåg

* Nils Magne Gjengedal, 6829 Hyen

* Kari Lauvdal, 4534 Marnardal

Nils Olsbu, 4820 Froland

Silje Åsnes Skarstein, 6788 Olden
* Ingunn Skeide, 6848 Fjærland
Tommy Skretting, 4360 Varhaug
Anders Sæleset, 5600 Norheimsund
* Inga Skretting Timpelen, 4354 Voll
* Magnar Tveite, 5713 Vossestrand

Vararepresentanter:

1. Torgeir Kinn, 4020 Stavanger
2. Terje Sekse Horne, 6817 Naustdal
3. Håvard Ellef Haugeland, 4646 Finsland
4. Liv Haukås, 5570 Aksdal
5. Jan Ivar Kjelby, 5961 Brekke

Område Øst:

Jorunn Ballangrud, 2840 Reinsvoll
* Ole Bjørner Flittie, 2666 Lora
* Kristian Hovde, 2387 Brumunddal
Tove Grethe Kolstad, 2943 Rogne
* Johan Kopland, 3340 Åmot
* Trude Onstad, 2013 Skjetten
Jane Thorshaug, 2560 Alvdal
Håkon Øverland, 3677 Notodden

Vararepresentanter:

1. Randi Valde, 2680 Vågå
2. Halvor Gauteplass, 3580 Geilo
3. Lars Lauten, 2040 Kløfta
4. Torill Nevland Fallet, 2150 Årnes

Årsmøtutsending fra TYR

Erling Gresseth, 7520 Hegra

Årsmøtutsending fra Q-meieriene

Erling Surnflødt, 2653 Vestre Gausdal (Q-Gausdal har stemmerett i årsmøtet 2018-2019)

Vararepresentant

Ole Ingvar Ringen, 2653 Vestre Gausdal

Observatør fra Q-meieriene

Magne Helleland, 4054 Tjelta (Q-Jæren møter om observatør på årsmøtet 2018-2019)

Vararepresentant

Karen Ølberg Horpestad, 4312 Sandnes

Ansattes årsmøtutsendinger:

Alle ansattvalgte årsmøtutsendinger og vararepresentanter er på valg i 2019.

Stein Rune Eriksen, 2387 Brumunddal
Ola Norvald Hagen, 2973 Ryfoss
Harald Kleiva, 7081 Sjetnemarka
Tove Murud, 2335 Stange
Katarzyna (Kasia) Treholt, 2843 Eina

Vararepresentanter:

1. Inga Camilla Dehli Østerud, 2335 Stange
2. Cecilie Ødegård, 2386 Brumunddal

3. Anders Nordbø, 4180 Kvitsøy

Styret

Styreleder

* Jan Ole Mellby, 1747 Skjeberg

Nestleder

* Inger-Lise Ingdal, 7316 Lensvik

Eiervalgte styremedlemmer

Nord: Anne Margrethe Solheim Stormo, 8146 Reipå

Midt: Inger-Lise Ingdal, 7316 Lensvik

Øst: Elisabeth Gjems, 2450 Rena

Sørvest: Ole Magnar Undheim, 4363 Brusand

Vararepresentanter:

1. Per Kristian Gjerde, 6200 Stranda

2. Jorunn Ballangrud, 2840 Reinsvoll

3. Ronny Sommerro, 8700 Nesna

Ansattvalgte styremedlemmer

Ansattvalgte styremedlemmer med vara er på valg i 2019.

* Jon Sandal, 6843 Skei i Jølster

* Berit Glømmen, 7863 Overhalla

Vararepresentanter:

1. Kristin Ødegård Rendalen, 2322 Ridabu

2. Bjørn Gulbrandsen, 2388 Brumunddal

3. Simon T. Kvasnes Reisvaag, 2390 Moelv

Valgkomiteen

Valgkomiteens medlemmer velges for 3 år om gangen. Vararepresentanter i nummerorden velges for ett år.

* Marit Flatjord, 6843 Skei i Jølster (på valg som leder og medlem valgt på fritt grunnlag)

* Mikael Wøien, 2750 Gran (på valg som nestleder og medlem fra Øst)

Björg Irene Alseth, 7100 Rissa (Midt)

Bent-Harald Sund, 8766 Lurøy (Nord)

Norolf Sæle, 5337 Rong (Sørvest)

Vararepresentanter i nummerorden:

1. Sigrun Bakken Lerhol, 2975 Vang i Valdres

2. Anders Røflo, 7670 Inderøy

3. Peder Jenssen, 9740 Lebesby

Kontrollkomiteen

* Jon Husdal, 7170 Åfjord (på valg som leder)

* Lise Kaldahl Skreddernes, 9740 Lebesby

Jofrid Torland Mjåtveit, 4365 Nærbø

Vararepresentanter i nummerorden:

1. Tor Helberg Sivertsen, 9372 Gibostad

2. Trude M. Onstad, 2013 Skjetten

RESULTATREGNSKAP - MOR/KONSERN

GENO SA					
2018	Morselskap 2017		Note	Konsern 2018	2017
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER					
124 371	112 225	Salgsinntekt	2, 16	161 966	146 347
15 434	12 066	Salg til datterselskap	2, 16	0	0
169 977	171 825	Semin	3	169 977	171 825
37 168	45 306	Annen driftsinntekt	12	43 874	50 618
346 951	341 423	Sum driftsinntekter		375 818	368 791
36 250	41 523	Varekostnad	8, 16	35 292	44 223
62 982	57 194	Lønnskostnad	4, 5	75 896	69 065
9 156	7 678	Avskr. av driftsmidler og imm. eiendeler	6	16 358	14 844
0	0	Nedskrivning av driftsmidler og immaterielle eie	6	3 652	0
62 575	66 445	Annen driftskostnad	4, 16	72 553	68 162
170 514	168 681	Semintjenesten	7	170 514	168 681
341 477	341 521	Sum driftskostnader		374 265	364 974
5 473	-99	Driftsresultat		1 553	3 817
Finansinntekter og finanskostnader					
0	0	Inntekt på investering i tilknyttet selskap	13	-1 199	-1 735
471	712	Renteinntekt fra foretak i samme konsern		0	0
806	658	Annen renteinntekt		949	865
2 714	2 892	Annen finansinntekt		3 755	3 286
2 986	1 745	Annen rentekostnad		2 951	1 780
456	1 471	Annen finanskostnad		1 278	1 942
549	1 046	Resultat av finansposter		-724	-1 306
6 022	947	Ordinært resultat før skattekostnad		828	2 511
0	0	Skattekostnad på ordinært resultat	14	26	899
6 022	947	Ordinært resultat		802	1 612
6 022	947	Årsresultat		802	1 612
0	0	Minoritetens andel	9	-33	110
6 022	947	Majoritetens andel	9	835	1 502
Overføringer					
6 022	947	Avsatt til annen egenkapital	9	835	1 502
6 022	947	Sum disponert		835	1 502

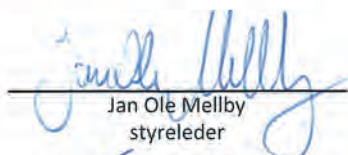
BALANSE - MOR/KONERN

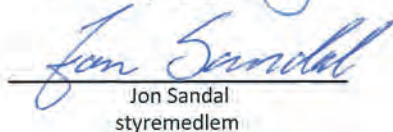
GENO SA					
2018	Morselskap 2017		Note	Konsern 2018	2017
EIENDELER					
Anleggsmidler					
Immaterielle eiendeler					
12 536	8 303	Forskning og utvikling	6	31 293	25 211
0	0	Konsesjoner, patenter o.l.	6	3 785	3 553
0	0	Utsatt skattefordel	14	5 367	5 351
0	0	Goodwill	6	5 085	10 085
12 536	8 303	Sum immaterielle eiendeler		45 531	44 201
Varige driftsmidler					
11 953	11 953	Eliteokser	6	11 953	11 953
1 462	1 811	Transportmidler	6, 10	1 462	1 811
77 787	76 927	Tomter og fast eiendom	6, 10	77 787	76 927
42 551	28 404	Maskiner	6, 10	42 794	28 803
133 753	119 094	Sum varige driftsmidler		133 996	119 494
Finansielle anleggsmidler					
35 783	35 783	Investeringer i datterselskap	13	0	0
26 945	26 945	Investeringer i tilknyttet selskap	13	8 735	9 970
110	110	Investeringer i aksjer og andeler	17	118	118
8 230	12 230	Langsiktig konsernfordring	15	0	0
4 399	5 178	Langsiktig fordring tilknyttet selskap	15	4 399	5 178
417	583	Andre langsiktige fordringer		417	583
75 884	80 829	Sum finansielle anleggsmidler		13 669	15 849
222 174	208 227	Sum anleggsmidler		193 196	179 544
Omløpsmidler					
6 638	5 019	Varebeholdning dyr	8	7 605	6 127
6 638	5 019	Sum varebeholdning		7 605	6 127
Fordringer					
62 575	57 950	Kundefordringer	15	63 551	61 626
10 012	10 191	Andre kortsiktige fordringer	12, 14, 15	18 124	17 735
72 586	68 140	Sum fordringer		81 675	79 361
287	456	Bankinnskudd, kontanter o.l.	11	8 865	7 087
79 511	73 615	Sum omløpsmidler		98 144	92 575
301 685	281 842	Sum eiendeler		291 340	272 119

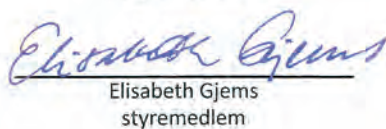
BALANSE - MOR/KONERN

GENO SA					
2018	Morselskap 2017		Note	Konsern 2018	2017
		EGENKAPITAL OG GJELD			
		Opptjent egenkapital			
135 944	129 921	Annen ek/udekket tap	9	100 649	99 762
135 944	129 921	Sum opptjent egenkapital		100 649	99 762
135 944	129 921	Sum majoritet		100 649	99 762
0	0	Minoritet	9	767	925
135 944	129 921	Sum egenkapital		101 416	100 688
		Gjeld			
		Avsetning for forpliktelser			
3 809	3 463	Pensjonsforpliktelser	5	3 809	3 463
0	0	Andre avsetninger for forpliktelser		16 605	13 642
3 809	3 463	Sum avsetning for forpliktelser		20 414	17 104
		Annen langsiktig gjeld			
1 495	1 434	Konserngjeld	15	0	0
83 516	72 804	Gjeld til kredittinstitusjoner	10, 11	83 516	72 804
0	0	Øvrig langsiktig gjeld	11	1 990	1 990
85 011	74 238	Sum annen langsiktig gjeld		85 506	74 794
		Kortsiktig gjeld			
0	0	Gjeld til kredittinstitusjoner		0	30
14 856	22 313	Leverandørgjeld	15	17 419	23 374
15 482	12 949	Skyldig offentlige avgifter		16 517	14 005
46 583	38 958	Annen kortsiktig gjeld		50 068	42 123
76 922	74 220	Sum kortsiktig gjeld		84 004	79 532
165 741	151 921	Sum gjeld		189 924	171 431
301 685	281 842	Sum egenkapital og gjeld		291 340	272 119

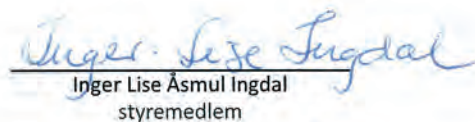
Hamar, 14/12-2019
Styret i Geno SA

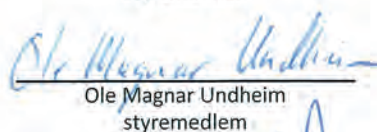

Jan Ole Mellby
styreleder

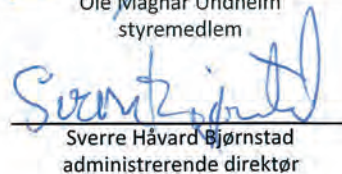

Jon Sandal
styremedlem

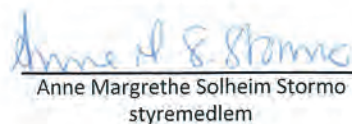

Elisabeth Gjems
styremedlem

Berit Gløkken
styremedlem

Inger Lise Åsmul Ingdal
styremedlem

Ole Magnar Undheim
styremedlem

Sverre Håvard Bjørnstad
administrerende direktør

Anne Margrethe Solheim Stormo
styremedlem

Geno SA kontantstrømoppstilling

(Beløp i TNOK)

Morselskap			Konsern	
2018	2017		2018	2017
		Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
6 022	947	Resultat før skattekostnad	828	2 511
0	0	Periodens betalte skatt	-42	-249
0	0	Tap/gevinst ved salg/avgang av anleggsmidler	0	306
9 156	7 678	Avskrivninger	16 358	14 843
0	0	Nedskrivning anleggsmidler	3 651	0
-1 619	-122	Endring i varelager	-1 477	572
-4 625	-32 205	Endring i kundefordringer	-1 925	-32 757
-7 457	46	Endring i leverandørgjeld	-5 954	972
		Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-		
346	347	/utbetalinger i pensjonsordninger	346	347
0	0	Restutalandel tilknyttet selskap justert for utdeling	1 199	1 734
0	0	Effekt av valutakursendringer	131	-20
10 439	25 907	Endring i andre tidsavgrensningposter	13 132	25 022
12 263	2 598	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	26 247	13 281
		Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
0	0	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	45	0
-23 087	-29 356	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-23 087	-29 618
-5 064	-399	Utbetaling ved kjøp av immaterielle eiendeler	-12 825	-8 618
4 000	4 000	Innbetaling på lånefordring konsern	0	0
945	910	Innbetaling på andre lånefordringer	945	974
-23 205	-24 845	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-34 922	-37 262
		Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
10 773	22 302	Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	17 500	24 238
0	0	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-6 889	0
0	0	Netto endring i kasskreditt	-30	-674
0	0	Utbetalinger av utbytte	-129	-301
10 773	22 302	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	10 452	23 263
-169	55	Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	1 777	-718
456	400	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	7 087	7 805
287	455	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	8 864	7 087
287	455	Bankinnskudd	8 864	7 087

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Bruk av estimater

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med regnskapsloven krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i notene.

Aksjer i datterselskap og tilknyttet selskap

Datterselskaper er selskaper der morselskapet har kontroll, og dermed bestemmende innflytelse på enhetens finansielle og operasjonelle strategi, normalt ved å eie mer enn halvparten av den stemmeberettigede kapitalen. Investeringer med 20-50 % eie av stemmeberettiget kapital og betydelig innflytelse, defineres som tilknyttede selskaper.

Følgende selskaper inngår i konsernet 31.12.:

<i>Mor- og datterselskaper</i>	<i>Eierandel</i>
Geno SA	
Sperm Vital Invest AS	69 %
Sperm Vital AS	88 % (Sperm Vital Invest AS eier resterende aksjepost)
Biokapital AS	100 %
Geno Global AS	100 %
<i>Datterdatterselskaper</i>	
Xsires Crossbreeding BV	90 %
<i>Tilknyttede selskaper</i>	
Cryo Genetics AS	50 % (Cryo Invest AS eier 12,75 % i Cryo Genetics AS)
Cryo Invest AS	50 %

Regnskapsprinsipper for aksjer i datterselskaper og tilknyttede selskaper

Kostmetoden brukes som prinsipp for investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper i selskapsregnskapet. Kostprisen økes når midler tilføres ved kapitalutvidelse, eller når det gis konsernbidrag til datterselskap. Mottatte utdelinger resultatføres i utgangspunktet som inntekt. Utdelinger som overstiger andel av opptjent egenkapital etter kjøpet føres som reduksjon av anskaffelseskost. Utbytte/konsernbidrag fra datterselskap regnskapsføres det samme året som datterselskapet avsetter beløpet. Utbytte fra andre selskaper regnskapsføres som finansinntekt når utbyttet er vedtatt.

I konsernregnskapet brukes egenkapitalmetoden som prinsipp for investeringer i tilknyttede selskaper. Bruk av metoden fører til at regnskapsført verdi i balansen tilsvarer andelen av egenkapitalen i det tilknyttede selskapet, korrigert for eventuelle gjenværende merverdier fra kjøpet og urealiserte interne gevinster. Resultatandelen i resultatregnskapet baseres på andelen av resultatet etter skatt i det tilknyttede selskapet, og korrigeres for eventuelle avskrivninger på merverdier og urealiserte gevinster. I resultatregnskapet vises resultatandelen under finansposter.

Konsolideringsprinsipper

Datterselskaper blir konsolidert fra det tidspunkt kontrollen er overført til konsernet (oppkjøpstidspunktet).

I konsernregnskapet erstattes posten aksjer i datterselskap med datterselskapets eiendeler og gjeld. Konsernregnskapet utarbeides som om konsernet var én økonomisk enhet. Transaksjoner, urealisert fortjeneste og mellomværende mellom selskapene i konsernet elimineres.

Kjøpte datterselskaper regnskapsføres i konsernregnskapet basert på morselskapets anskaffelseskost. Anskaffelseskost tilordnes identifiserbare eiendeler og gjeld i datterselskapet, som oppføres i konsernregnskapet til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Eventuell merverdi ut over hva som kan henføres til identifiserbare eiendeler og gjeld, balanseføres som goodwill. Goodwill behandles som en residual og balanseføres med den andelen som er observert i oppkjøpstransaksjonen. Merverdier i konsernregnskapet avskrives over de oppkjøpte eiendelenes forventede levetid.

Omregning av utenlandske datterselskaper skjer ved at balansen omregnes til balansedagens kurs, og at resultatregnskapet omregnes til en gjennomsnittskurs. Eventuelle vesentlige transaksjoner omregnes til transaksjonsdagens kurs. Alle omregningsdifferanser føres direkte mot egenkapitalen. Merverdi knyttet til utenlandske datterselskaper behandles som oppstått i valuta og omregnes på tilsvarende måte

Salgsinntekter

Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, returer, rabatter og andre avslag. Salg av varer resultatføres når en enhet innenfor konsernet har levert sine produkter til kunden og det ikke er uoppfylte forpliktelser som kan påvirke kundens aksept av leveringen. Levering er ikke foretatt før produktene er sendt til avtalt sted og risiko for tap og ukurans er overført til kunden. Erfaringstall brukes som grunnlag for å estimere og regnskapsføre avsetninger for kvantumsrabatter og varereturer på salgstidspunktet. Avsetning til forventede garantiarbeider føres som kostnad og avsetning for forpliktelser.

Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifiseres som anleggsmidler. Eiendeler som er tilknyttet varekretsløpet klassifiseres som omløpsmidler. Fordringer for øvrig klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales innen ett år. For gjeld legges analoge kriterier til grunn. Første års avdrag på langsiktige fordringer og langsiktig gjeld klassifiseres likevel ikke som omløpsmiddel og kortsiktig gjeld.

Anskaffelseskost

Anskaffelseskost for eiendeler omfatter kjøpesummen for eiendelen, med fradrag for bonuser, rabatter og lignende, og med tillegg for kjøpsutgifter (frakt, toll, offentlige avgifter som ikke refunderes og eventuelle andre direkte kjøpsutgifter). Ved kjøp i utenlandsk valuta balanseføres eiendelen til kursen på transaksjonstidspunktet, men til terminkursen ved bruk av terminkontrakt.

For varige driftsmidler og immaterielle eiendeler omfatter anskaffelseskost også direkte utgifter for å klargjøre eiendelen for bruk, for eksempel utgifter til testing av eiendelen.

Immaterielle eiendeler og goodwill

Goodwill har oppstått i forbindelse med kjøp av datterselskap. Goodwill avskrives over forventet levetid.

Utgifter til utvikling balanseføres i den grad det kan identifiseres en fremtidig økonomisk fordel knyttet til utvikling av en identifiserbar immateriell eiendel og utgiftene kan måles pålitelig. I motsatt fall kostnadsføres slike utgifter løpende. Balanseført utvikling avskrives lineært over økonomisk levetid.

Varige driftsmidler

Tomter avskrives ikke. Andre varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært til restverdi over driftsmidlenes forventede utnyttbare levetid. Ved endring i avskrivningsplan fordeles virkningen over gjenværende avskrivningstid ("knekkpunktmetoden"). Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader. Påkostninger og forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmidlets stand på anskaffelsestidspunktet.

Andre langsiktige aksjeinvesteringer

Kostmetoden brukes som prinsipp for investeringer i andre aksjer mv. Utdelinger regnskapsføres i utgangspunktet som finansinntekt, når utdelingen er vedtatt. Hvis utdelingene vesentlig overstiger andel av opptjent egenkapital etter kjøpet, føres det overskytende til reduksjon av kostprisen.

Nedskrivning av anleggsmidler

Ved indikasjon om at balanseført verdi av et anleggsmiddel er høyere enn virkelig verdi, foretas det test for verdifall. Testen foretas for det laveste nivå av anleggsmidler som har selvstendige kontantstrømmer. Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til det høyeste av salgsverdi og gjenvinnbart beløp.

Tidligere nedskrivninger, med unntak for nedskrivning av goodwill, reverseres hvis forutsetningene for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Varelager

Varer vurderes til det laveste av anskaffelseskost (etter FIFO-prinsippet) og virkelig verdi. For råvarer brukes gjenanskaffelseskost som tilnærming til virkelig verdi. For ferdig tilvirkede varer og varer under tilvirkning består anskaffelseskost av utgifter til produktutforming, materialforbruk, direkte lønn, og andre direkte og indirekte produksjonskostnader (basert på normal kapasitet). Virkelig verdi er estimert salgspris fratrukket nødvendige utgifter til ferdigstilling og salg. Bare variable utgifter anses nødvendige for å selge ferdige varer, mens også faste tilvirkningskostnader inkluderes som nødvendige for varer som ikke er ferdig tilvirket.

Fordringer

Kundefordringer føres opp i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuell vurdering av fordringene og en tilleggsavsetning som skal dekke øvrige påregnelige tap. Vesentlige økonomiske problemer hos kunden, sannsynligheten for at kunden vil gå konkurs eller gjennomgå økonomisk restrukturering, og utsettelse og mangler ved betalinger anses som indikatorer på at kundefordringer må nedskrives.

Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggsfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi. Virkelig verdi er nåverdien av forventede framtidige innbetalinger. Det foretas likevel ikke neddiskontering når effekten av neddiskontering er uvesentlig for regnskapet. Avsetning til tap vurderes på samme måte som for kundefordringer.

Utenlandsk valuta

Fordringer og gjeld i utenlandsk valuta vurderes etter kursen ved regnskapsårets slutt. Kursgevinster og kurstap knyttet til varesalg og varekjøp i utenlandsk valuta føres som salgsinntekter og varekostnad.

Gjeld

Gjeld, med unntak for enkelte avsetninger for forpliktelser, balanseføres til nominelt gjeldsbeløp.

Pensjoner

Selskapet har ulike pensjonsordninger. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskap, med unntak av AFP-ordningen. Selskapet har både innskuddsplaner og ytelsesplaner.

Innskuddsplaner

Ved innskuddsplaner betaler selskapet innskudd til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger.

Skatt

Morselskap er fritatt for skatteplikt, jfr. Skatteloven §2-32 (1). Skattekostnaden i datterselskap i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt beregnes på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt eventuelt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet. Oppføring av utsatt skattefordel på netto skattereduserende forskjeller som ikke er utlignet og underskudd til fremføring, begrunnes med antatt fremtidig inntjening. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres oppføres netto i balansen.

Utsatt skatt både i selskapsregnskapet og i konsernregnskapet regnskapsføres til nominelt beløp.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige likvide plasseringer, som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med gjenværende løpetid mindre enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Note 2 Spesifikasjon av salgsinntekter (Alle tall i 1000 kroner)

Morselskapet		Geografisk fordeling	Konsernet	
2018	2017		2018	2017
126 479	115 994	Salg av sæd nasjonal	115 298	109 481
0	0	Salg av sæd internasjonalt	38 681	33 658
13 327	8 297	Annet salg	7 987	3 208
139 806	124 292	Sum	161 966	146 347

Note 3 Seminområdene inntekt (morselskap og konsern)

Seminområdene inntekt	2018	2017
Produsentenes egenandel	146 684	148 739
Norsvin	21 402	2 870
Jordbruksavtalemidler avregnet	1 892	20 216
Sum	169 977	171 825

Note 4 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm.

Morselskapet		Lønnskostnader - Kontor/anlegg	Konsernet	
2018	2017		2018	2017
48 869	43 689	Lønninger	60 342	53 934
7 300	6 779	Folketrygdavgift	9 162	8 586
3 794	3 842	Pensjonskostnader	4 612	6 496
0	0	Andre ytelser	523	2 060
3 019	2 884	Innleie av arbeidskraft	4 654	1 009
0	0	Aktiverte lønnskostnader	-3 397	-3 020
62 982	57 194	Sum	75 896	69 065

Morselskapet		Lønnskostnader - Seminområdene	Konsernet	
2018	2017		2018	2017
32 184	31 578	Lønninger	32 184	31 578
5 025	4 882	Folketrygdavgift	5 025	4 882
3 212	3 282	Pensjonskostnader	3 212	3 282
244	318	Andre ytelser	244	318
40 665	40 060	Sum	40 665	40 060

140	136	Sysselsatte årsverk i regnskapsåret har vært	167	159
-----	-----	--	-----	-----

Ytelser til ledende personer	Daglig leder	Styret
Lønn	1 502	1 190
Pensjonsutgifter	60	
Annen godtgjørelse	125	259

Godtgjørelse til styret er inkludert arbeidsgiveravgift, men eksklusiv feriepenger .
 Dersom styret krever administrerende direktørs avgang har han rett til 1 års lønn.
 Administrerende direktørs pensjonsalder er 62 år. Pensjonsavtalen gir rett til 65% av lønn i pensjon fram til 67 år.

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder, styrets leder eller andre nærstående parter.

Kostnadsført godtgjørelse til revisor	Morselskap	Konsern
Lovpålagt revisjon	94	162
Andre attestasjonstjenester	27	65
Skatterådgivning (inkl. teknisk bistand med ligningspapirer)	12	12
Annen bistand	68	92
Sum	200	331

Note 5 Pensjoner

Morselskapet har en kollektiv lukket pensjonsordning etter Lov om foretakspensjon, og morselskapet og datterselskapene har innskuddsordninger for de øvrige ansatte. Adm. dir. har også en tilleggspensjonsordning. Forpliktelsene knyttet til den kollektive ordningen er dekket gjennom et forsikringsselskap. Innskuddspensjonene inklusive arbeidsgiveravgift kostnadsføres løpende.

Selskapet og konsernet har også en avtalefestet førtidspensjonsordning (AFP). Den nye AFP-ordningen, som gjelder fra og med 1. januar 2011, er å anse som en ytelsesbasert flerforetaksordning, men regnskapsføres som en innskuddsordning frem til det foreligger pålitelig og tilstrekkelig informasjon slik at konsernet kan regnskapsføre sin proporsjonale andel av pensjonskostnad, pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler i ordningen. Selskapets forpliktelser er dermed ikke balanseført som gjeld.

Selskapets og konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Personer i ordningene	Morselskapet		Konsernet	
	Aktive	Pensjonister	Aktive	Pensjonister
Ytelsesordning (lukket)	0	3	0	3
Tilleggspensjon adm.dir.	1	0	1	0

Alle ansatte er med i den innskuddsbaserte ordningen.

Resultatregnskap	Morselskapet		Konsernet	
	2018	2017	2018	2017
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	147	139	147	139
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	70	71	70	71
Avkastning på pensjonsmidler	0	0	0	0
Resultatførte planavvik/estimatendringer	99	107	99	107
Arbeidsgiveravgift	-31	-30	-31	-30
Ansattes egenandel	-38	-27	-38	-27
Netto pensjonskostnad ytelsesordning	247	260	247	260
Kostnader ved AFP-ordning inkl. aga	1 115	1 402	1 115	1 988
Innbetalte omkostninger til pensjonsordningene	0	39	0	39
Kostnader ved innskuddsordning inkl. aga	4 783	4 679	4 783	5 288
Sum netto pensjonskostnad	6 145	6 380	6 145	7 575

Balansen	Morselskapet		Konsernet	
	2018	2017	2018	2017
Opptjente pensjonsforpliktelser 31.12.	-3 338	-3 035	-3 338	-3 035
Beregnet brutto pensjonsforpliktelse 31.12.	-3 338	-3 035	-3 338	-3 035
Pensjonsmidler (til markedsverdi) 31.12.	0	0	0	0
Ikke resultatførte estimatavvik/planendringer	0	0	0	0
Arbeidsgiveravgift	-471	-428	-471	-428
Netto pensjonsforpliktelse /-midler	-3 809	-3 463	-3 809	-3 463

Fordelt på	Morselskapet		Konsernet	
	2018	2017	2018	2017
Netto forpliktelse i forsikrede ordninger	0	0	0	0
Udekket forpliktelse	-3 809	-3 463	-3 809	-3 463
Netto pensjonsforpliktelse /-midler	-3 809	-3 463	-3 809	-3 463

Økonomiske forutsetninger	2018	2017
Diskonteringsrente	2,60 %	2,30 %
Forventet lønnsregulering	2,50 %	2,25 %
Forventet pensjonsregulering	0,80 %	0,40 %
Forventet G-regulering	2,50 %	2,25 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	0,00 %	0,00 %

Som akturamessige forutsetninger for demografiske faktorer og avganger er lagt til grunn vanlig benyttede forutsetninger innen forsikring.

Note 6 Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler

Immaterielle eiendeler

Morselskapet

	FoU	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	8 303	8 303
Tilgang	5 064	5 064
Avgang	0	0
Anskaffelseskost 31.12.	13 367	13 367
Akkumulerte avskrivninger 1.1.	0	0
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	830	830
Balanseført verdi 31.12.	12 536	12 536
Årets avskrivninger	830	830
Forventet økonomisk levetid	Inntil 10 år	
Avskrivningsplan	Lineær	

Balanseført immaterielle eiendeler er forsknings- og utviklingsaktivitet knytter seg til genomisk seleksjon. De genomiske verdiene benyttes i avlsarbeidet i nær 20 år. De genomiske verdiene har største verdi de første 10 årene og avskrives over 10 år. 2018 er det første året det har vært ansett å være grunnlag for avskrivning

Konsernet

	Goodwill	Patent	FoU	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	14 592	5 379	45 639	65 610
Tilgang	0	863	11 962	12 825
Avgang	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.	14 592	6 242	57 601	78 435
Akkumulerte avskrivninger 1.1.	0	0	0	0
Akkumulert nedskrivning 31.12.	3 652	0	0	3 652
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	5 855	2 457	26 308	34 620
Balanseført verdi 31.12.	5 085	3 785	31 293	40 164
Årets avskrivninger	1 408	631	5 879	7 918
Årets nedskrivning	3 652	0	0	3 652
Forventet økonomisk levetid	10 år	15 år	5 - 10 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	

Avskrivning av goodwill gjelder merverdien av kjøpet utover bokført verdi av Xsires. Geno Global har en lang horisont på aktivitetne i Holland dvs mer enn 10 år som et viktig marked i seg selv og som et marked Geno Global benytter til internasjonale kundepresentasjoner.

Varige driftsmidler

Morselskapet

	Tomter	Bygninger	Transport- midler og maskiner	Driftsløsøre og inventar	Anlegg under utførelse	GS okser	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	6 085	124 566	9 148	60 284	1 780	11 953	213 816
Tilgang	1	5 379	83	17 897	0	0	23 360
Avgang	0	0	0	0	273	0	273
Anskaffelseskost 31.12.	6 087	129 945	9 231	78 181	1 507	11 953	236 903
Akkumulerte avskrivninger 1.1.	385	55 119	7 337	31 880	0	0	94 721
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	398	59 354	7 769	35 630	0	0	103 150
Balanseført verdi 31.12.	5 689	70 591	1 462	42 551	1 507	11 953	133 753
Årets avskrivninger	12	4 235	432	3 750	0	0	8 429
Forventet økonomisk levetid		Inntil 30 år	Inntil 10 år	Inntil 10 år			
Avskrivningsplan		Lineær	Lineær	Lineær			

I regnskapet for 2017 var investering i kjønnsseparering til kr 12 millioner presentert på egen regnskapslinje. Denne posten er i regnskapet for 2018 klassifisert som maskiner, inventar og er innarbeidet i anskaffelseskost fra 01.01 i denne gruppen.

Konsernet

	Tomter	Bygninger	Transport- midler og maskiner	Driftsløsøre og inventar	Anlegg under utførelse	GS okser	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	6 085	124 566	9 148	61 831	1 780	11 953	215 363
Tilgang	1	5 379	83	17 897	0	0	23 360
Avgang	0	0	0	356	273	0	629
Anskaffelseskost 31.12.	6 086	129 945	9 231	79 372	1 507	11 953	238 094
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	398	59 354	7 769	36 578	-	0	104 099
Balanseført verdi 31.12.	5 688	70 591	1 462	42 794	1 507	11 953	133 996
Årets avskrivninger	12	4 235	432	3 863	0	0	8 542
Forventet økonomisk levetid		Inntil 30 år	Inntil 10 år	Inntil 10 år			
Avskrivningsplan		Lineær	Lineær	Lineær			

Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler

Driftsmiddel	Leieperiode	Årlig leie
Maskiner	5 år	630
Bygninger	10 år	2 153

Note 7 Seminområdene kostnader

	2018	2017
Lønn	31 598	31 010
Sosiale kostnader	9 067	9 050
Sum lønnskostnader	40 665	40 060
Honorar veterinær	115 710	114 151
Bilhold og reisekostnader	9 525	9 662
Diverse	4 615	4 808
Sum	170 514	168 681

Note 8 Varer

Morselskapet

	2018	2017	Endring
Avling på lager	924	1 310	-385
Inseminasjonsutstyr	287	306	-20
Beholdning av innkjøpte varer for videresalg	754	468	286
*) Beholdning av dyr inkl. fremtidige eliteokser	4 672	2 935	1 738
Sædlager	0	0	0
Sum	6 638	5 019	1 619
*) Varebeholdning vurdert til anskaffelseskost	6 638	5 019	1 619
*) Varebeholdning vurdert til virkelig verdi	0	0	0
Sum	6 638	5 019	1 619

Konsernet

	2018	2017	Endring
Avling på lager	924	1 310	-385
Inseminasjonsutstyr	287	306	-20
Beholdning av innkjøpte varer for videresalg	1 721	1 576	145
*) Beholdning av dyr inkl. fremtidige eliteokser	4 672	2 935	1 738
Sædlager	0	0	0
Sum	7 605	6 127	1 478
*) Varebeholdning vurdert til anskaffelseskost	7 605	6 127	1 478
*) Varebeholdning vurdert til virkelig verdi	0	0	0
Sum	7 605	6 127	1 478

Note 9 Egenkapital

Morselskapet

	Annen egenkapital	Sum
Årets endring i egenkapital		
Egenkapital 01.01.	129 921	129 921
Årets resultat	6 022	6 022
Egenkapital 31.12.	135 944	135 944

Konsernet

	Annen egenkapital	Minoritets-interesse	Sum
Årets endring i egenkapital			
Egenkapital 01.01.	99 762	925	100 688
Årets resultat	835	-33	802
Omregningsdifferanse	52	3	55
Overføring majoritet/minoritet ved endring av eierandel/avgang	0	0	0
Utdelt utbytte	0	-129	-129
Egenkapital 31.12.	100 649	767	101 416

Note 10 Pantstillelser og garantiansvar

Morselskapet			Konsernet	
2018	2017		2018	2017
77 787	76 927	Bokført verdi av pantsatte eiendommer	77 787	76 927
44 013	30 215	Bokført verdi av pantsatte løsøre og driftstilbehør	44 013	30 215
83 516	72 804	Aktuell gjeld pr 31.12.	83 516	72 804

Note 11 Likvider/langsiktig lån

Morselskapet

Kassekreditt: Limit kr 50 mill og benyttet kreditt kr 26,5 mill. Ubenyttet kassekreditt kr 23,5 mill.

For skattetrekk er det stilt bankgaranti på kr 5 mill.

I datterselskaper er det innestående på bankkonto for sikring av skattetrekk kr 448 tkr.

Morselskapet har et langsiktig valutalån som løper fram til oktober 2019, med mulighet for forlengelse.

Datterselskapet Sperm Vital AS har fått et lån til Innovasjon Norge på kr 1,99 mill. Lånet forrentes med en nominell rente på 4,7% og er avdragsfritt fram til 01.09.2020.

Note 12 Offentlige tilskudd

Morselskapet			Konsernet	
2018	2017		2018	2017
21 402	20 216	Midler fra Jordbruksavtalen til seminvirksomhet	21 402	20 216
0	0	Norges Forskningsråd	4 779	4 004
0	0	Skattefunn, investeringstilskudd	1 632	956
760	1 016	Andre off. tilskudd	1 055	1 368
9 290	9 290	Tilskudd fra omsetningsrådet	9 290	9 290
31 451	30 522	Sum	38 158	35 833
Skattefunn, kostnadsreduksjon			699	663

Tilskudd er delvis ført som andre driftsinntekter, delvis som kostnadsreduksjon, og delvis under semintjenesten.

Note 13 Datterselskap, tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

Morselskapet

Datterselskap	Forretnings-kontor	Eier-/stemme-andel	Egenkapital siste år (100 %)	Resultat siste år (100 %)	Balanseført verdi
Sperm Vital Invest AS	Hamar	69 %	15 336	-38	10 970
Sperm Vital AS	Hamar	88 %	13 505	-913	5 900
Biokapital AS	Hamar	100 %	2 105	19	900
Geno Global AS	Hamar	100 %	4 589	-4 826	18 013
Datterdatterselskaper (eies av Geno Global AS)					
Geno Italy SRL (avviklet 2018)	Italia	95 %	83	-43	0
Xsires Crossbreeding	Nederland	90 %	1 450	140	0
Balanseført verdi 31.12.					35 783

Tilknyttet selskap	Forretnings-kontor	Eier-/stemme-andel	Egenkapital siste år (100 %)	Resultat siste år (100 %)	Balanseført verdi
Cryo Invest AS	Hamar	50 %	6 255	-248	3 825
Cryo Genetics AS	Hamar	50 %	23 840	-478	22 020
BioBank AS	Hamar	33 %	5 599	1 667	1 100
Balanseført verdi 31.12.					26 945

Tallene som er oppgitt for Cryo Genetics AS ovenfor, gjelder selskapsregnskapet.

Behandling av tilknyttede selskap i konsernet

	BioBank AS	Cryo Invest AS	Cryo Genetics AS	Sum
Beregning av årets resultatandel				
Andel årets resultat	0	-124	-1 075	-1 199
Avskrivning henførbare merverdi	0	0	0	0
Avskrivning goodwill	0	0	0	0
Årets resultatandel	0	-124	-1 075	-1 199

Beregning av balanseført verdi 31.12.

Balanseført verdi 01.01.	1 100	966	7 904	9 970
Tilgang/avgang i perioden	0	0	0	0
Årets resultatandel	0	-124	-1 075	-1 199
Egenkapitaljustering direkte mot egenkapitalen	0	0	-37	-37
Overføringer til/fra selskapet (utbytte, konsernbidrag)	0	0	0	0
Innbetalt/tilbakebetalt egenkapital i perioden	0	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.	1 100	843	6 792	8 735

Det er ingen gjenstående merverdier knyttet til investeringene.

Egenkapitalmetoden for Cryo Genetics AS er beregnet ut fra konsernregnskapet.

Note 14 Skatt

Morselskapet driver ikke skattepliktig virksomhet. Tallene nedenfor gjelder konsernet.

	Konsernet	
	2018	2017
Midlertidige forskjeller		
Driftsmidler	5 227	2 797
Omløpsmidler	-792	-813
Pensjoner	0	0
GRS - avsetning	0	0
Andre forskjeller	-5 049	-4 139
Aksjeutbytte	0	35
Netto midlertidige forskjeller	-614	-2 120
Underskudd til fremføring	-29 496	-25 735
Forskjeller som ikke inngår i utsatt skatt	5 712	4 765
Grunnlag for utsatt skatt	-24 398	-23 090
Utsatt skattefordel	-5 367	-5 351
Herav ikke balanseført utsatt skattefordel	0	0
Utsatt skatt i balansen	-5 367	-5 351

Grunnlag for betalbar skatt		
Resultat før skattekostnad	828	2 511
Resultat fra selskap som ikke er skattepliktig	-6 022	-947
Permanente forskjeller	3 138	-726
Grunnlag for skattekostnad på årets resultat	-2 056	837
Endring i midlertidige forskjeller	-1 535	813
Gr.lag for bet.bar skatt i res.regnskapet	-3 591	1 650
Selskaper med underskudd	6 461	3 917
Anvendt underskudd	-2 658	-4 224
+/- Mottatt/avgitt konsernbidrag	0	0
Skattepliktig inntekt (grunnlag for betalbar skatt i balansen)	212	1 343

	Konsernet	
	2018	2016
Fordeling av skattekostnaden		
Betalbar skatt	42	249
For mye, for lite avsatt i fjor	38	0
Sum betalbar skatt	80	249
Endring i utsatt skatt/skattefordel med gammel skattesats	-305	412
Endring i utsatt skatt/skattefordel som følge av endret skattesats	250	237
Skattekostnad	26	899

Avstemming av årets skattekostnad		
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	828	2 511
Beregnet skatt	190	602
Skattekostnad i resultatregnskapet	26	899
Differanse	-164	297

Differansen består av følgende:		
Skatt av permanente forskjeller	713	-169
Skattefrie selskaper	-1 385	-227
Avvikende skattesats utenlandske døtre	-5	-70
Agio langsiktig fordring i utenlandsk datterselskap	0	0
Ikke aktiverte skattefordeler	222	525
Endring i utsatt skatt/skattefordel som følge av endret skattesats	250	237
Andre forskjeller	40	0
Sum forklart differanse	-164	297

Betalbar skatt i balansen		
Betalbar skatt i skattekostnaden	44	255
Betalt akonto utland	-424	-255
Skattevirkning av konsernbidrag	0	0
Betalbar skatt i balansen, andre fordringer	-380	0

Fordeling av skattekostnaden mellom norsk og utenlandsk del		
Norsk del	-16	648
Utenlandsk del	42	249
Sum	26	899

Note 15 Mellomværende med selskap i samme konsern m.v.

Morselskapet

	Kundefordringer		Andre fordringer	
	2018	2017	2018	2017
Foretak i samme konsern m.v.	10 668	4 421	8 440	12 933
Tilknyttet selskap	104	222	4 399	5 178
Sum	10 772	4 643	12 839	18 111

	Øvrig langsiktig gjeld		Leverandørgjeld	
	2018	2017	2018	2017
Foretak i samme konsern	1 495	1 434	3 250	2 780
Tilknyttet selskap	0	0	1 351	1 203
Sum	1 495	1 434	4 601	3 984

Konsernet

	Kundefordringer		Andre fordringer	
	2018	2017	2018	2017
Tilknyttet selskap	107	222	4 399	5 178
Sum	107	222	4 399	5 178

	Øvrig langsiktig gjeld		Leverandørgjeld	
	2018	2017	2018	2017
Tilknyttet selskap	0	0	1 351	1 203
Sum	0	0	1 351	1 203

Note 16 Transaksjoner med nærstående parter

Ytelser til ledende ansatte er omtalt i note 4, og mellomværende med konsernselskaper er omtalt i note 15.

Morselskapets transaksjoner med nærstående parter: 2018 2017

Informasjonen nedenfor gjelder transaksjoner med deleide datterselskaper og tilknyttede selskaper

a) Salg av varer og tjenester

Salg av varer:

- Tilknyttede selskaper	944	716
- Datterselskap	13 755	0
Salg av tjenester:		
- Datterselskap	3 732	1 714
Sum salg av varer og tjenester	18 431	2 430

- Renteinntekter fra tilknyttet selskap	108	137
- Renteinntekter fra datterselskap	374	0

b) Kjøp av varer og tjenester

Kjøp av varer:

- Tilknyttede selskaper	5 400	0
- Datterselskaper	5 608	5 601
Kjøp av tjenester:		
Sum kjøp av varer og tjenester	11 008	5 601

- Rentekostnad fra datterselskap	62	62
----------------------------------	----	----

Konsernets transaksjoner med nærstående parter: 2018 2017

a) Salg av varer og tjenester

Salg av varer:

- Tilknyttede selskaper	944	716
-------------------------	-----	-----

b) Kjøp av varer og tjenester

Kjøp av varer:

- Tilknyttede selskaper	5 400	0
-------------------------	-------	---

Kjøp av tjenester:

- Foretak kontrollert av ledende ansatt	0	0
---	---	---

Renteinntekter fra tilknyttet selskap	108	137
---------------------------------------	-----	-----

Note 17 Andre langsiktige aksjer og andeler

	Balanseført verdi
Morselskapet, mindre eierposter	
Landbruksforlaget	40
Produsentregisteret BA	50
Rogaland Landbrukspark SA	20
Balanseført verdi 31.12.	110

Det er ingen kjent markedsverdi for investeringene.

	Balanseført verdi
Konsernet, mindre eierposter	
Geno Turkey Haycancilik LTD	8
Landbruksforlaget	40
Produsentregisteret BA	50
Rogaland Landbrukspark SA	20
Balanseført verdi 31.12.	118

Til årsmøtet i Geno SA

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Geno SAs årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Geno SA per 31. desember 2018 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Geno SA per 31. desember 2018 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig

registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Hamar, 14. februar 2019

PricewaterhouseCoopers AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Pål Bakke'.

Pål Bakke

Statsautorisert revisor